

Eutrofiering (overgjødning) – er det for mykje næringsstoff i Vestland?

Joachim Holmøyvik
Seniorrådgiver
Miljøavdelinga
Naturmangfoldseksjonen

Statsforvaltaren i Vestland

10.03.2025

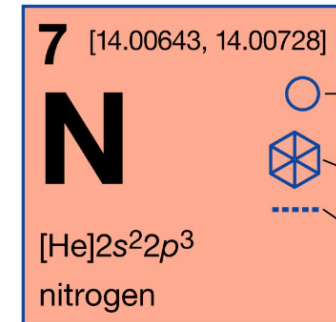
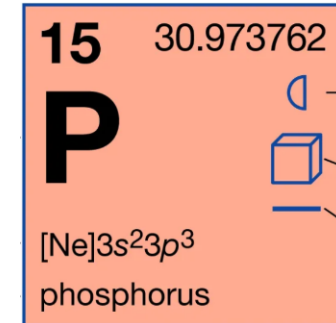
Eutrofiering (definisjon fra Nibio)

«For stor tilførsel av plantenæringsstoffer til ferskvann med algeoppblomstring som resultat kalles eutrofiering. Vannet kan bli uklart, få usmak og ha gifteffekter under slike forhold. Dette kan skje naturlig, men også som resultat av menneskelig aktivitet, for eksempel **kloakktilførsel** eller **landbruksdrift**. Problem med eutrofiering av ferskvann er mest knyttet til **fosforutslipp**, mens **nitrogen** er viktigere i saltvann.»

Fosfor og nitrogen

- Fosfor er ofte den avgrensande faktoren for vekst i ferskvatn
- Fosfor ofte det stoffet som styrer kor mykje algar og plantar som kan vekse i ferskvatn
- Auka fosforinnhald stimulerer kraftig algevekst, noko som forverrar eutrofieringa og truar det biologiske mangfaldet
- Vanskeleg å reversere når innsjøens økosystem først er endra. For å hindre slike effektar er det viktig å kontrollere tilførselen av næringssalt til innsjøar

Konsekvensar av auka næringstilførsel

- overgjødsling
- vond lukt
- oksygenfattige forhold
- bestandsreduksjoner
- tap av arts mangfold
- redusert fiske, drikkevannskvalitet, badevannskvalitet og rekreasjonsverdi
- meir miljøgifter

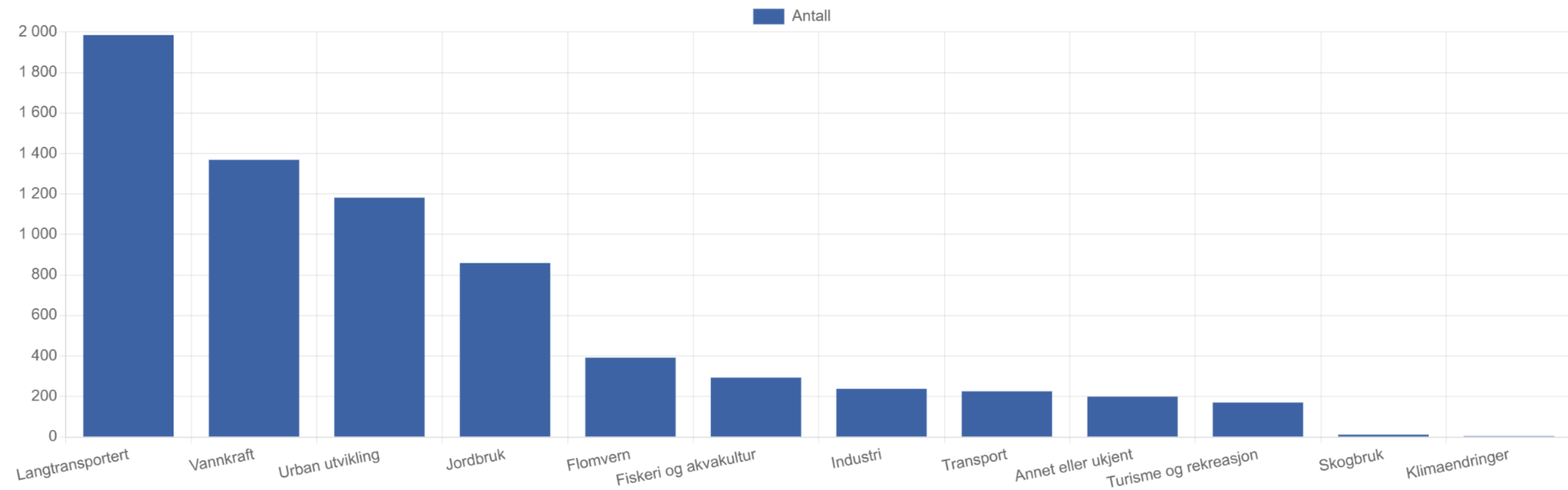

Klimaendringar

Meir fuktig klima og auka nedbørmengder

- overbelastning av avløpssystem
- auka avrenning fra gjødsla overflater
- auka erosjon
- Meir algeoppblomstring – drikke-/badevann

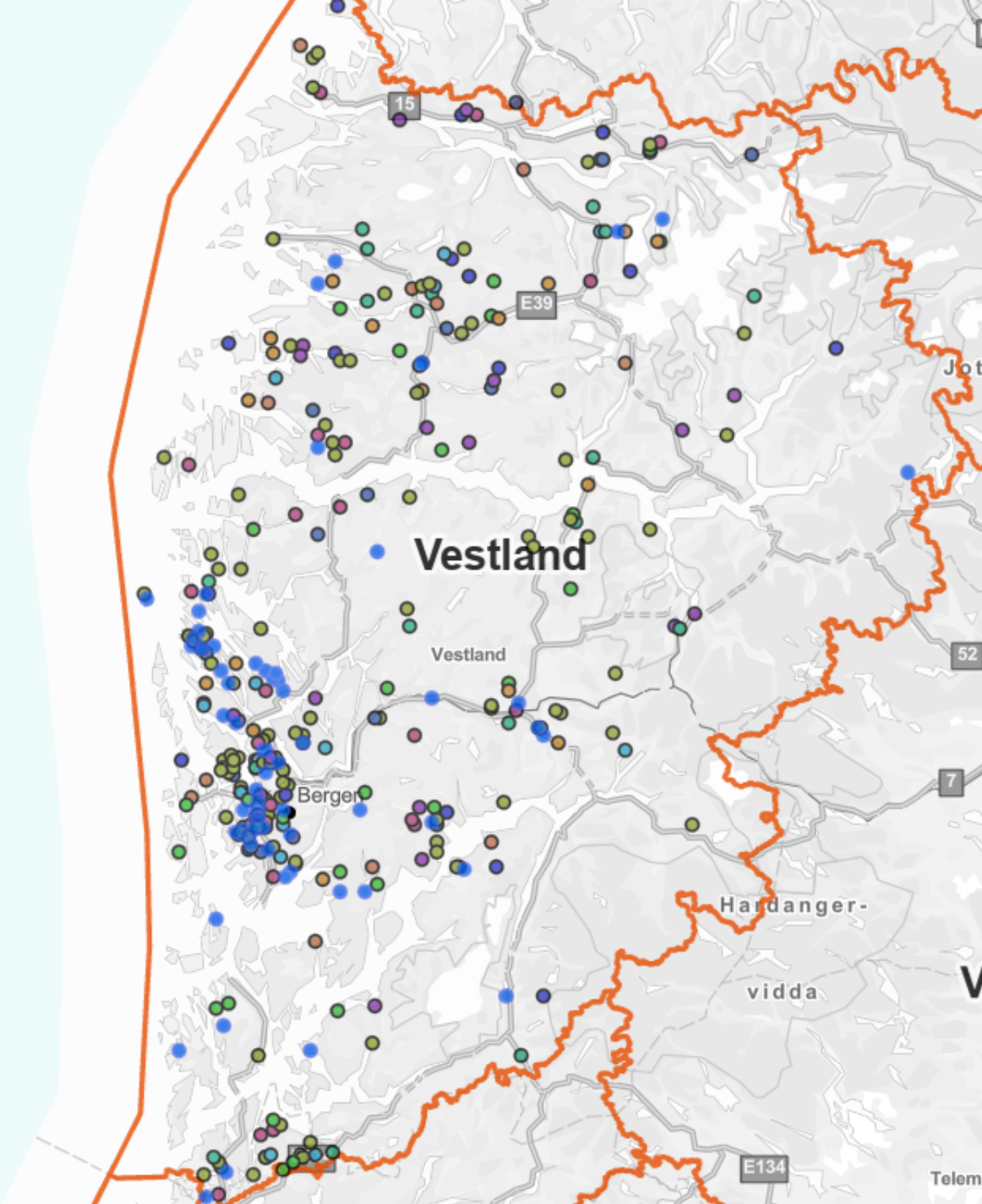
Største drivere i regionen (antall) i Vestland

Kor finner vi problemet?

- Landbruk og avløp
- Rundt Bergen (Nordhordaland og Vest)

Påvirkninger med stor/middels grad per sektor i vannområdene i Vestland

Navn	1	2	3	4	5
Vest	Avløpsvann	Urban utvikling	Langtransportert forurensning	Jordbruk	Introduserte arter og sykdommer
Sunnhordland	Langtransportert forurensning	Vannkraft	Jordbruk	Avløpsvann	Fiskeri og akvakultur
Hardanger	Vannkraft	Langtransportert forurensning	Fiskeri og akvakultur	Jordbruk	Annen eller ukjent
Voss - Osterfjorden	Langtransportert forurensning	Vannkraft	Jordbruk	Fiskeri og akvakultur	Avløpsvann
Nordhordland	Langtransportert forurensning	Vannkraft	Jordbruk	Avløpsvann	Annen eller ukjent
Ytre Sogn	Langtransportert forurensning	Vannkraft	Jordbruk	Flomvern	Avløpsvann
Sunnfjord	Langtransportert forurensning	Vannkraft	Jordbruk	Avløpsvann	Fiskeri og akvakultur
Nordfjord	Vannkraft	Flomvern	Avløpsvann	Langtransportert forurensning	Fiskeri og akvakultur
Indre Sogn	Vannkraft	Flomvern	Langtransportert forurensning	Fiskeri og akvakultur	Avløpsvann

Korleis skal vi løyse problemet?

God forvaltning og planlegging

- landbrukspraksis
- avløpshandtering
- tiltaksgjennomføring

sikre at dei held seg sunne og berekraftige i møte med klimaendringar og auka menneskeleg påverknad

Økologisk tilstand, overflatevann

